

Orla Lehmanns mindetale til Frederik VII

Taler

Orla Lehmann
Medlem af Landstinget

Dato

15. november 1865

Sted

I Folkeforeningen

Frederik VII.s Minde.

Da vort sædvanlige Møde idag falder paa Frederik VII.S Dødsdag, vil det sikkert stemme med Forsamlingens Følelse, at vi, forinden vi begynde Dagens Forhandling, henvende en venlig Tanke paa vor hedengangne Konges Minde.

Jeg har aldrig smigret ham, medens han levede; jeg agter ej heller at gjøre det nu efter hans Død. Der hører ikke noget skarpt Syn til for at opdage hans svage Sider, baade som Menneske og som Konge, og hans Fjenders utrættelige Bagvaskelser have sørget for, at hans Fejl ikke ville blive skjulte for Efterverdenen. Men desuagtet staar det fast, at det danske Folk elskede ham, medens han levede, og at det med Taknemmelighed vil frede om hans Minde.

Ligesom Kongen paa sin Trone er et Sindbillede for Statens Enhed og Højhed, saaledes er hans Historie Udtrykket for et Afsnit i Folkets Liv. Frederik VII.S Regeringstid betegner da et i det Hele lykkeligt Afsnit af det danske Folks Levnetsløb, paa hvilket det kan skue tilbage med Tilfredsstillelse. Det var en Tid rig paa Udvikling af Folkets aandelige og materielle Kræfter og af alle de offentlige Indretninger, som skulle bære og fremme den; det var i den, at det danske Folk vandt de eneste sejre, vor Historie i lange tider har havt at opvise; det var den, som hævede det danske Folk fra Enevældens Fornedrelse til Frihedens Værdighed, og hvori Frihedslivet slog saa dybe Rødder i Folkets Hjerte, at ingen Fremtid skal kunne kvæle det. Det er et indholdsrigt, et betydningsfuldt Blad i Danmarks Historie, som vil komme til at bære hans Navn.

Det er naturligvis ikke min Mening, at hvad der skete i Frederik VII.s Regeringstid skyldes ham personlig; men det er kun at give Sandheden Æren, naar vi erkjende, at den Uforbeholdenhed, hvormed han hengav og betroede sig

til sit Folk, og den Troskab, hvormed han holdt hvad han havde lovet, har stor Del i, at Frihedslivet hos os kom til Gjennembrud uden voldsomme Rystelser, og til Kræfter uden farlige Tilbageslag. Han var en ætbaaren Konge, født til den Trone, han arvede af sine Fædre; men dog var hans jevne og sunde Sands utilgængelig for al den forskruede Mystik, hvormed man har vidst at bedaare Kongernes ofte saa smaa Hjerter og forvirre deres ofte saa tynde Begreber — hin Lære om »Kongedømmet af Guds Naade«, der skal gjøre dem til »Guds Statholdere her paa Jorden«, eller til »jordiske Guder.« Han tilhørte en af Europas ældste Slægter — faa Potentater kunde opvise saa mange Aner som han; men dog var det uforskammede Junkerdomme ham en Vederstyggelighed, som vil nedværdige Folkets Konge til en Adelskastes Høvding — han var i al Troskyldighed en Folkekonge i gammel nordisk Stil. Han var den lovlige Arving til den mest uindskrænkede Enevælde, opvoxet, om end ikke oplært i dens Traditioner; men dog havde han Sind og Tillid til Friheden, og det i dens mest folkelige Skikkelse, og han har villigen sin Andel i dens Byrder. Han var udsprungen af en Æt, som ikke blot stammede fra Tydskland, men som til Danmarks Fordærv igjennem Aarhundreder havde bevaret og idelig fornyet sit tydske Blod og Sind; men dog var han i Tankegang og Hjertelag en ærlig dansk Mand — derfor maaske mindre vel skikket til Monark i det danske Monarki, men netop derfor egnet til at være de Danskes Konge.

Det er især den sidste Egenskab, som vandt ham det menige danske Folks Hengivenhed; det forstod ham, og han forstod det. Navnlig stod han i et smukt og inderligt Forhold til den danske Befolkning i Slesvig, som har havt ikke ringe Del i at knytte denne til Danmark, ligesom hans danske Sind viste sig i den Interesse, hvormed han følte sig hendragen til Nordens Fortidsminder og til en broderlig Sammenslutning af Nordens Konger og Folk. Derfor følte det danske Folk, alt medens han levede, føler det dobbelt nu, han er død, hvad det havde at sige, at dets Konge var en frisindet og folkelig dansk Mand; derfor skulde denne Følelse heller ikke paa denne Dag savne et beskedent Udtryk i denne Kreds, som har forenet sig i Kjærlighed til dansk Folkelighed og Frihed.

Kilde

Carl Ploug: 1873. Orla Lehmanns efterladte skrifter. Bd. 3. København: Gyldendal.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Kongehuset, Mindetale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/orla-lehmanns-mindetale-til-frederik-vii>